

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Τίτλος Ερευνητικού Έργου: Γλωσσικές και γνωστικές στρατηγικές παρέμβασης στις γλωσσικές διαταραχές

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η: Σπυριδούλα Βαρλοκώστα

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: Στρατηγικές παρέμβασης στις γλωσσικές διαταραχές

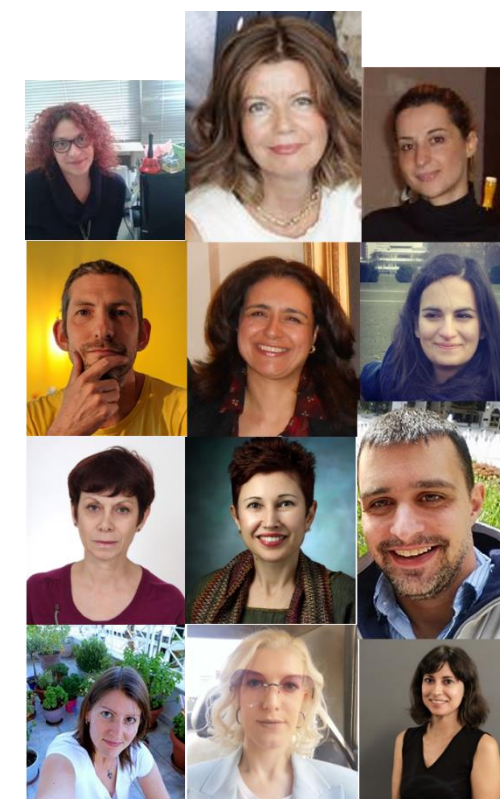
Επιστημονική Περιοχή: Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Συνεργαζόμενος Φορέας: 1. Πανεπιστήμιο Πατρών, 2. Johns Hopkins University, 3. University of Ljubjana, 4. University of Amsterdam

Ιστοσελίδα προβολής του Έργου (αν υφίσταται): Υπό κατασκευή στο <https://psychoneurolinglab.phil.uoa.gr/>

Ποσό Χρηματοδότησης: 199.997,15 €

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 36 μήνες

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Πρόσφατες μελέτες τονίζουν τη σημασία του γνωστικού ελέγχου –κυρίως των δεξιοτήτων επίλυσης αντιμαχόμενων ερμηνειών– στην επίλυση της αμφισημίας. Ωστόσο, η φύση αυτών των δεξιοτήτων δεν έχει διερευνηθεί επαρκώς. Επιπλέον, ο τρόπος επίλυσης της αμφισημίας από κλινικούς πληθυσμούς δεν έχει μελετηθεί ακόμη, ενώ άγνωστο παραμένει αν η εφαρμογή γνωστικής παρέμβασης έχει μακροπρόθεσμα οφέλη στις γλωσσικές δεξιότητες των ατόμων με γλωσσικές και/ή γνωστικές διαταραχές.

Κύριος σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η διερεύνηση των μηχανισμών γνωστικού ελέγχου που καθορίζουν την κατανόηση της γλωσσικής αμφισημίας, με έμφαση στην επίδοση κλινικών πληθυσμών με σοβαρές διαταραχές λόγου και/ή δεξιοτήτων γνωστικού ελέγχου (δηλαδή, εκτελεστικών λειτουργιών (ΕΛ)). Στόχοι του έργου είναι: α) Να διερευνηθεί η συμβολή των ΕΛ στην επίλυση συντακτικής αμφισημίας τόσο από τυπικούς όσο και από μη τυπικούς εφήβους και ενήλικες. β) Να διερευνηθούν τα μακροπρόθεσμα οφέλη μιας συμπεριφορικής γνωστικής παρέμβασης στις διαφορετικές κλινικές ομάδες με στόχο την ενίσχυση των γλωσσικών τους δεξιοτήτων.

Συμπεριφορικές δοκιμασίες και δοκιμασίες οφθαλμοκίνησης θα χορηγηθούν σε (α) εφήβους διαγνωσμένους με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος υψηλής λειτουργικότητας, β) εφήβους διαγνωσμένους με Ειδική Γλωσσική Διαταραχή, γ) ενήλικες διαγνωσμένους με αφασία Broca, δ) τυπικούς εφήβους και ε) ενήλικες χωρίς γλωσσική διαταραχή.

Η προτεινόμενη μελέτη θα έχει σημαντική επιστημονική, κοινωνική και οικονομική απήχηση. Πρώτον, η κατανόηση των μηχανισμών γνωστικού ελέγχου που υποστηρίζουν την επίλυση της συντακτικής αμφισημίας θα διαφωτίσει τόσο τη σχέση γλώσσας και νόησης όσο και τον βαθμό στον οποίο οι δύο αυτοί τομείς αλληλεπιδρούν στη διαδικασία της γλωσσικής κατανόησης. Δεύτερον, το έργο θα συμβάλει στη βελτίωση της ζωής των ατόμων με αναπτυξιακές και επίκτητες γλωσσικές διαταραχές, προλαμβάνοντας ανεπιθύμητες συνέπειες αυτών των διαταραχών, όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός και η κατάθλιψη, που συνδέονται με χαμηλά επίπεδα ποιότητας ζωής. Τέλος, θα προσφέρει ουσιώδεις ενδείξεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα των λογοθεραπειών, συνεισφέροντας έτσι στη μείωση του κόστους τους.

Πρωτοτυπία του Ερευνητικού Έργου

Η παρούσα μελέτη προτείνει μια καινοτόμο προσέγγιση στη μελέτη της αλληλεπίδρασης γλώσσας και νόησης παρέχοντας τεκμηριωμένες ενδείξεις για τον τρόπο με τον οποίο τυπικοί και μη τυπικοί συμμετέχοντες διαχειρίζονται τη συντακτική αμφισημία.

Η μελέτη είναι καινοτόμος ως προς τον τρόπο διερεύνησης των απαραίτητων μηχανισμών για τον εντοπισμό και την επίλυση συγκρούσεων, καθώς εστιάζει στη διεπίδραση ανάμεσα στη συντακτική αμφισημία και τις εκτελεστικές λειτουργίες σε άτομα με νευροαναπτυξιακές ή επίκτητες διαταραχές.

Συνδυάζοντας τις συμπεριφορικές τεχνικές με πρόσφατες θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν προκύψει από έρευνες σε υγιή/τυπικό πληθυσμό, στοχεύει στη δημιουργία ενός ενιαίου θεωρητικού πλαισίου που να ερμηνεύει τον ρόλο των μηχανισμών γνωστικού ελέγχου στην επίλυση της συντακτικής αμφισημίας. Τέλος, συνδυάζει γλωσσικές και γνωστικές δοκιμασίες με συμπεριφορική μεθοδολογία, η οποία επιτρέπει τον συνδυασμό πολυτροπικών προσεγγίσεων στη μελέτη κλινικών πληθυσμών.

Με τη χρήση συμπεριφορικών δοκιμασιών και δοκιμασιών οφθαλμοκίνησης σε τυπικούς και μη τυπικούς συμμετέχοντες, περιγράφονται για πρώτη φορά τα δίκτυα γνωστικού ελέγχου που είναι απαραίτητα για την επίλυση της δομικής αμφισημίας. Τέλος, η χρήση παρόμοιας συμπεριφορικής παρέμβασης σε όλους τους κλινικούς πληθυσμούς θα δώσει άμεσες κλινικές ενδείξεις για τα αποτελέσματα της ενίσχυσης των εκτελεστικών λειτουργιών στη γλωσσική παρέμβαση.

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

Στόχοι του έργου είναι: α) *Να διερευνηθεί η συμβολή των εκτελεστικών λειτουργιών στην επίλυση συντακτικής αμφισημίας τόσο από τυπικούς όσο και από μη τυπικούς εφήβους και ενήλικες.* β) *Να διερευνηθούν τα μακροπρόθεσμα οφέλη μιας συμπεριφορικής γνωστικής παρέμβασης στις διαφορετικές κλινικές ομάδες με στόχο την ενίσχυση των γλωσσικών τους δεξιοτήτων, και πιο συγκεκριμένα της κατανόησης.* Τα αποτελέσματα της μελέτης θα οδηγήσουν σε κλινικές ενδείξεις, τόσο ποιοτικές όσο και ποσοτικές, σχετικά με τα πλεονεκτήματα της γνωστικής ενίσχυσης σε άτομα με γλωσσικές και/ή γνωστικές διαταραχές, με άμεσα οφέλη στην ποιότητα ζωής τους.

Η προτεινόμενη μελέτη θα έχει σημαντική επιστημονική, κοινωνική και οικονομική απήχηση. Σε επιστημονικό επίπεδο, η κατανόηση των μηχανισμών γνωστικού ελέγχου που υποστηρίζουν την επίλυση της συντακτικής αμφισημίας θα διαφωτίσει τόσο τη σχέση γλώσσας και νόησης όσο και τον βαθμό στον οποίο οι δύο αυτοί τομείς αλληλεπιδρούν στη διαδικασία της γλωσσικής κατανόησης.

Όσον αφορά την κοινωνία, με την προτεινόμενη παρέμβαση θα διερευνηθούν για πρώτη φορά τα αποτελέσματα της γνωστικής θεραπείας στις δεξιότητες κατανόησης διαφορετικών κλινικών ομάδων. Μια τέτοια παρέμβαση συμβάλλει σημαντικά στις λογοθεραπευτικές προσεγγίσεις. Θα προσφέρει στους ειδικούς ενδείξεις προκειμένου να προσαρμόσουν τη θεραπευτική τους μέθοδο κατά τη διάρκεια της γλωσσικής παρέμβασης, χρησιμοποιώντας πρόσθετα εργαλεία για να βοηθήσουν τα άτομα με διαταραχές κατανόησης.

Σχετικά με την οικονομική απήχηση της έρευνας, τα πορίσματα της παρούσας μελέτης θα παρέχουν ουσιώδεις ενδείξεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα των λογοθεραπειών, ώστε να δικαιολογηθεί ασφαλιστική κάλυψη, σύμφωνα με τις οδηγίες των επαγγελματικών ενώσεων των λογοθεραπευτών. Στην προτεινόμενη μελέτη αντιμετωπίζουμε αυτά τα ζητήματα α) με την παροχή δωρεάν παρέμβασης σε διάφορους κλινικούς πληθυσμούς οι οποίοι δεν λαμβάνουν άλλη θεραπεία και β) με την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της παρέμβασης τόσο στους θεραπευτές όσο και στους ερευνητές, ώστε να αλλάξει η κλινική πρακτική με στόχο την αποτελεσματικότερη αποκατάσταση των γλωσσικών λειτουργιών.

Η σημασία της χρηματοδότησης

Με την έγκριση της παρούσας ερευνητικής πρότασης από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. δίνεται η δυνατότητα στη διεπιστημονική ομάδα μας από διαφορετικούς φορείς να απαντήσει ερωτήματα σχετικά με τη διερεύνηση των μηχανισμών γνωστικού ελέγχου που καθορίζουν την κατανόηση της γλωσσικής αμφισημίας, με έμφαση στην επίδοση κλινικών πληθυσμών με σοβαρές διαταραχές λόγου και/ή δεξιοτήτων γνωστικού ελέγχου.

Αυτό είναι σημαντικό λόγω της επιστημονικής, κοινωνικής και οικονομικής απήχησης του έργου.

Επιπλέον, θα προσφέρει νέες βάσεις συνεργασίας και δημιουργία βάσης δεδομένων τόσο για το πειραματικό όσο και για το θεραπευτικό κομμάτι του έργου.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr